

NAVODILA IN POJASNILA PRI UPORABI ŠIFRANTA VRST ZDRAVSTVENIH STORITEV

VER 3
29.1.2023

Kazalo

1. Uvod.....	4
2. Namen šifranta VZS	4
3. priprava in Objava šifranta VZS.....	4
4. Značilnosti šifranta VZS	5
5. Uporaba šifranta VZS v lokalnih informacijskih rešitvah	6
6. Struktura šifranta VZS	7
7. Razlaga polj v šifrantu VZS	8
7.1 Šifra VZS	8
7.2 Naziv VZS	8
7.3 Naziv za eNaročanje	8
7.4 Skrajšan naziv.....	8
7.5 Skupina VZS	8
7.6 Dovoljeno eNaročanje.....	9
7.7 Predmet spremljanja čakalnih vrst	10
7.8 Nacionalno spremljanje zunajbolnišničnih storitev	10
7.9 Način napotitve.....	10
7.10 Čakalna doba zelo hitro/hitro/redno	10
7.11 Tip VZS po eNaročanju	11
7.12 Tip kurativnega pregleda	11
7.13 Blok zelo hitri/hitri/redni.....	11
7.14 Nadrejeni VZS.....	11
7.15 Starost od vključno.....	12
7.16 Starost do vključno.....	12
7.17 Spol	12
7.18 Aktiven.....	12
7.19 Datum začetka veljavnosti.....	12
7.20 Datum konca veljavnosti	12
7.21 Opombe	13
7.22 Napotovalec.....	13
8. Beleženje Sprememb.....	13
8.1 Verzija.....	13
8.2 Velja od.....	13
8.3 Se nanaša na storitev	13
8.4 Opis spremembe	13

8.5	Kategorija spremembe.....	13
9.	Protokol spreminjanja šifranta VZS.....	14

SEZNAM KRATIC

MZ – Ministrstvo za zdravje

NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje

RSK – Razširjeni strokovni kolegij

SZD – Slovensko zdravniško društvo

VZS – Vrsta zdravstvene storitve

VZD – Vrsta zdravstvene dejavnosti

ZIRS – Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije

ZZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije

PRIPRAVILI:

(razvrstitev po abecednem vrstnem redu priimkov)

Simon Indihar

Hajdi Kosednar

Marjeta Kuhar

Zdravko Marič

Tanja Metličar

Eva Murko

Petra Nadrag

Denis Perko

Zaščita dokumenta

© 2023 NIJZ

Vse pravice pridržane. Reprodukcijska po delih ali v celoti na kakršenkoli način in v kateremkoli mediju ni dovoljena brez pisnega dovoljenja avtorja. Kršitve se sankcionirajo v skladu z avtorsko pravno in kazensko zakonodajo.

1. UVOD

Dokument pojasnjuje strukturo Šifranta vrst zdravstvenih storitev (VZS).

Delovna skupina Ministrstva za zdravje (MZ), Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) in Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je za poenotenje šifranta storitev na nacionalnem nivoju oblikovala šifrant Vrste zdravstvenih storitev (VZS), ki se je kasneje začel uporabljati v sistemu eZdravje za procese eČakalni seznam, eNaročanje, eNapotnica, ePosvet in eSZBO.

Pri oblikovanju šifranta VZS so poleg članov delovne skupine na NIJZ redno vključeni najvišji strokovni organi na posameznih medicinskih področjih, ki delujejo v okviru Ministrstva za zdravje (razširjeni strokovni kolegiji – RSK) in po potrebi sekcije in združenja pri Slovenskem zdravniškem društvu (SZD) ter Ministrstvo za zdravje. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) je vključen le v primeru vzpostavljanja križnega šifranta med šifrantom VZS, šifrantom Vrste zdravstvenih dejavnosti (VZD) in Šifranti za obračun ZZZS (v nadaljevanju križni šifrant), Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije (ZIRS) pa le v primeru podajanja predlogov in pripomb.

2. NAMEN ŠIFRANTA VZS

VZS je ena ali več zdravstvenih storitev, ki ima(jo) preventivni, diagnostični, terapevtski ali rehabilitacijski namen. Storitve lahko opravi zdravnik ali drugi zdravstveni delavec/sodelavec. Obravnava poteka v neposrednem stiku ali brez stika s pacientom. Izvajanje storitve brez prisotnosti pacienta se dogaja med pooblaščenimi zdravstvenimi strokovnjaki in je namenjeno posvetu ali določitvi najprimernejše obravnave zdravstvenega stanja posameznega pacienta.

Šifrant VZS velja za vse zdravstvene ustanove v javni zdravstveni mreži v Republiki Sloveniji. Prvotno je bil namenjen centralnim rešitvam eNaročanja za predpisovanje napotnic za specialistične preglede, spremljanju pripadajočih čakalnih vrst in naročanju pacientov na osnovi že izdane napotnice. Kasneje se je šifrant VZS dopolnil in se uporablja tudi za spremljanje zunaj bolnišničnih obravnav. Nabor zdravstvenih storitev se z vsako posodobljeno verzijo šifranta VZS prilagaja in spreminja.

3. PRIPRAVA IN OBJAVA ŠIFRANTA VZS

V pristojnosti NIJZ je zbiranje predlogov in pripomb za dopolnitev ali spremembe vsebine šifranta VZS. Deležniki (izvajalci zdravstvenih storitev, ponudniki informacijskih storitev, ZZZS, MZ, NIJZ, ZIRS, drugi predstavniki medicinske stroke itd.) posredujejo pisne predloge za spremembe ali dopolnitve šifranta VZS po elektronski pošti (vzs@nijz.si). NIJZ na podlagi prejetih predlogov sprememb oziroma dopolnitev šifranta VZS oblikuje tehnično preoblikovana strokovna vprašanja, ki jih dvakrat letno posreduje v presojo predsednicam ali

predsednikom ustreznih RSK in po potrebi predsednicam ali predsednikom ustreznih sekcij in združenj SZD. Pridobljene stališča in pripombe posreduje v vednost MZ. NIJZ na podlagi prejetih pripomb in stališč presodi o uvrstitvi sprememb v šifrant VZS.

Po Protokolu za posodabljanje šifranta VZS se šifrant VZS posodobi vsaj dvakrat letno. V primeru nujnih sprememb in sistemskih posodobitev se šifrant VZS posodobi brez stališč in pripomb rednih deležnikov v postopku (RSK, MZ).

Posodobljena verzija šifranta VZS je z vsemi datumskimi spremembami ter povzetki in pojasnili objavljena na spletni strani NIJZ: <https://www.nijz.si/sl/podatki/sifrant-vrst-zdravstvenih-storitev-vzs> in <https://www.ezdrav.si>.

Izvajalci zdravstvenih storitev zagotovijo uvedbo nove različice šifranta VZS najkasneje na dan njegove veljavnosti.

4. ZNAČILNOSTI ŠIFRANTA VZS

Šifrant VZS sestavljajo naslednji zavihki:

1. »Vsebina«, v katerem so navedeni verzija in datum začetka veljavnosti zadnje verzije šifranta VZS, uredniki in komentarji.
2. »Sifrant_VZS«, v katerem so nanizane vse šifre VZS z vsebinskimi lastnosti (stolpci), ki določajo način uporabe posamezne šifre VZS.
3. »Struktura«, v katerem so opisane značilnosti in dovoljene vrednosti posameznega stolpca v zavihku »Sifrant VZS« .
4. »Sif_skupina_VZS«, v katerem so našteje posamezne skupine VZS.
5. »Spremembe«, v katerem so za posamezno verzijo šifranta VZS navedeni spremenjeni, novo dodani ali inaktivirani VZS ter druge spremembe.

Stolpci šifranta VZS v zavihku »Sifrant_VZS« določajo značilnosti šifre VZS. Značilnosti šifre VZS so lahko splošne ali pa se uporabljajo samo v nekaterih informacijskih rešitvah (npr.: stolpec »dovoljeno eNaročanje« se uporablja le za informacijsko rešitev eNaročanje). V kolikor niso splošne, je v nadaljevanju navedena uporaba za posamezno rešitev.

Značilnosti šifranta VZS so:

- vsaka zdravstvena storitev lahko spada v eno ali več zdravstvenih dejavnosti;
- vsaka zdravstvena storitev ima določen podatek o tipu zdravstvene storitve (preventivni pregled, kurativni pregled – prvi/kontrolni/ videokonferenca, diagnostični postopek, terapevtski postopek, elektronski posvet, nacionalni razpis, patronaža);
- za nekatere zdravstvene storitve je določeno, ali se uporabljajo v rešitvi eNaročanje. Pri teh storitvah se lahko tudi omeji, kdo ima možnost naročiti pacienta pri specialistu. V primerih, ko je napotitev pogojena z medicinskimi ali drugimi upravičenimi razlogi,

se lahko onemogoči eNaročanje za ta VZS s strani pacienta, in se dodeli pravico eNaročanja samo zdravniku, ki predpisuje napotitev;

- za zdravstveno storitev je določen podatek, ali se zanjo spremlja čakalna vrsta, s čimer je omogočen vpogled v čakalno dobo določenih zdravstvenih storitev. Namenjeno uporabi v eNaročanju;
- vsaki zdravstveni storitvi je dodeljen podatek o najdaljši dopustni čakalni dobi, znotraj katere naj bi po veljavnih predpisih pacient prejel termin glede na oznako stopnje nujnosti na njegovi e-napotnici ali tiskani napotnici. Namenjeno uporabi v eNaročanju;
- šifrant lahko vsebuje več-nivojsko hierarhijo zdravstvenih storitev. V primeru, da uradni šifrant VZS ne bo vseboval hierarhične strukture, se lahko ob pojavu medicinsko upravičenega razloga (presojo upravičenosti razlogov bo izvajala delovna skupina MZ in NIJZ) za potrebe sistemov eČakalni sezname in eNaročanje opredeli ena ali več ravni hierarhij, ki sicer ne bodo sestavni del šifranta VZS, vendar pa jih bodo zdravstvene ustanove dolžne implementirati. Trenutno se ne uporablja;
- za nekatere zdravstvene storitve so določene starostne omejitve, ki so pogojene z vrsto zdravstvene storitve (zdravstvene storitve namenjene le otrokom ali mladostnikom ali odraslim);
- za vsako zdravstveno storitev je določena veljavnost; z datumom pričetka njene uporabe in v določenih primerih in aktivacije;
- za zdravstvene storitve, ki jih uporabljajo na primarni zdravstveni ravni, je uvedena oznaka za omejitev nabora zdravstvenih storitev za napotovanja. Namenjeno uporabi v eNaročanju.

5. UPORABA ŠIFRANTA VZS V LOKALNIH INFORMACIJSKIH REŠITVAH

Zdravstvene ustanove šifrant VZS ustrezno uporabljajo v informacijski rešitvi, ki jo nudi programska hiša. Pri tem upoštevajo naslednja pravila:

- ena storitev VZS se lahko uporabi pri več interno določenih zdravstvenih storitvah. Centralni sistem naročila evidentira na nivoju VZS, interni sistem pa na ravni lokalnih zdravstvenih storitev, ki se uporabljajo za pripravo obračuna. Npr.: VZS 1206 - Odstranitev tujka iz očesne veznice se hipotetično lahko pri izvajalcu zdravstvene dejavnosti preslika v S1 – odstranitev vezničnega tujka in S2 – lokalna anestezija očesne veznice;
- obratno pa se ena interna zdravstvena storitev ne sme preslikati v več VZS, da ne bi prišlo do podvajanja čakalnih seznamov (pacient je naročen na eno interno zdravstveno storitev, vendar je v nacionalne čakalne sezname vključen prek dveh ali več VZS). Primer neustrezne dodelitve internih šifer: Interna storitev S1 (odstranitev vezničnega tujka) je povezana z dvema VZS-jema, VZS1 (VZS 1206 - Odstranitev tujka iz očesne veznice) in VZS2 (1205 Poseg na očesni veznici). Ko izvajalec zdravstvene dejavnosti postavi pacienta v čakalni seznam za S1, se na nacionalnem nivoju (v sistemu eNaročanja) to vidi, kot da čaka v dveh čakalnih seznamih, VZS1 in VZS2. V statističnih poročilih torej ne šteje kot en čakajoči pacient, pač pa kot dva.

6. STRUKTURA ŠIFRANTA VZS

V spodnji tabeli je prikazana osnovna struktura šifranta VZS.

Ime polja	Opis polja	Tip in dolžina polja
Šifra VZS	Enolična oznaka VZS	CHAR (5)
Naziv VZS	Polni naziv VZS	CHAR (250)
Naziv za eNaročanje	Naziv VZS, objavljen na spletni strani aplikacije eNaročanje. Če vrednosti ni, se uporabi vrednost polja Naziv VZS	CHAR (250)
Skrajšan naziv	Skrajšan naziv VZS za uporabo v informacijskih rešitvah in pri oblikovanju poročil.	CHAR (40)
Skupina VZS	Skupina, ki opredeljuje stroko oziroma organski sestav, na katerem se izvaja VZS	NUM (2)
Naziv skupine VZS	Naziv skupine, ki opredeljuje stroko oziroma organski sestav, na katerem se izvaja VZS.	CHAR (100)
Dovoljeno eNaročanje	Vključitev VZS v eNaročenje (DZ pomeni, da je eNaročanje omogočeno zgolj zdravniku)	CHAR (2)
Predmet spremljanja čakalnih vrst	VZS je predmet spremljanja čakalnih vrst	CHAR (2)
Nacionalno spremljanje zunajbolnišničnih storitev	Storitve VZS, ki se spremljajo na nacionalnem nivoju v zunajbolnišničnih obravnavah	CHAR (2)
Način napotitve	Ali je potreben dokument (napotnica ali delovni nalog) za naročanje pacienta	NUM (1)
ČD zelo hitro	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "zelo hitro" (v dnevih)	NUM (3)
ČD hitro	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "hitro" (v mesecih)	NUM (3)
ČD redno	Najdaljša dopustna čakalna doba pri stopnji nujnosti "redno" (v mesecih)	NUM (3)
Tip VZS po vsebini zdravstvene storitve	Tip, v katerega se za potrebe statistike na nacionalni ravni uvršča VZS glede na vrsto eNaročanja	NUM (1)
Tip kurativnega pregleda	Tip, v katerega se za potrebe statistike na nacionalni ravni uvršča VZS glede na vrsto kurativnega pregleda	NUM (1)
Blok zelo hitri	Koliko zaporednih terminov je potrebnih za "blok termin"	NUM (2)
Blok hitri	Koliko zaporednih terminov je potrebnih za "blok termin"	NUM (2)
Blok redni	Koliko zaporednih terminov je potrebnih za "blok termin"	NUM (2)
Nadrejeni VZS	Šifra nadrejene VZS storitve, če obstaja	CHAR (5)
Starost od vključno	Starost OD vključno katere se opravlja VZS	NUM (3)

Starost do vključno	Starost DO vključno katere se opravlja VZS	NUM (3)
Spol	Oznaka spola, pri katerem se opravlja VZS	NUM (1)
Aktiven	Ali je šifra aktivna ali ne?	CHAR (2)
Datum začetka veljavnosti	Datum začetka veljavnosti VZS	DATE
Datum konca veljavnosti	Datum, s katerim se VZS preneha uporabljati	DATE
Opombe	Informacije in sklici na vire sprememb veljavnosti VZS	CHAR (1000)
Napotovalec	Ali lahko zdravnik na primarni ravni izbere ta VZS pri pisanju napotnice?	CHAR (10)

7. RAZLAGA POLJ V ŠIFRANTU VZS

V nadaljevanju je podana razlaga podatkov, ki se nahajajo v šifrantu VZS.

7.1 ŠIFRA VZS

Enolična številčna oznaka šifre. Nekatere šifre imajo končno oznako P, K in V, kar pomeni prvi in kontrolni pregled ter videokonferenca. Predhodno so nekatere šifre imele končnico Z (1032Z, 1034Z, 1036Z, 1047Z, 1052Z), vendar so bile po sklepu RSK za zobozdravstvo ukinjene.

7.2 NAZIV VZS

Besedna prepoznavna – opis zdravstvene storitve za posamezno šifro.

7.3 NAZIV ZA eNAROČANJE

Naziv VZS, ki se lahko uporablja v sistemih eNapotnica, eČakalni sezname in eNaročanje. Če vrednost ne obstaja, se uporabi vrednost iz polja "Naziv VZS".

7.4 SKRAJŠAN NAZIV

V primeru obstoja se skrajšani naziv lahko uporablja pri informacijskih rešitvah in oblikovanju poročil.

7.5 SKUPINA VZS

Skupina zdravstvenih storitev, ki opredeljuje stroko oziroma organski sestav, na katerem se izvaja VZS. Vsaki VZS je določena nadrejena skupina VZS. Skupino VZS se lahko uporabi za hitrejše iskanje posamezne storitve.

Skupina VZS	Naziv skupine VZS
11	Pregledi in posegi na nevrološkem sistemu
12	Pregledi in posegi na endokrinološkem sistemu
13	Pregledi in posegi na očeh
14	Pregledi in posegi na ušesih in mastoidni kosti
15	Pregledi in posegi na nosu, ustih in žrelu
16	Dentalni pregledi in posegi
17	Pregledi in posegi na respiratornem sistemu
18	Pregledi in posegi na kardiovaskularnem sistemu
19	Pregledi in posegi v hematologiji
20	Pregledi in posegi na prebavnem sistemu
21	Pregledi in posegi urinarnega sistema
22	Pregledi in posegi na moških spolnih organih
23	Ginekološki pregledi in posegi
24	Pregledi in posegi v porodništvu
25	Pregledi in posegi mišičnoskeletnega sistema
26	Pregledi in posegi v dermatologiji in plastični kirurgiji
27	Pregledi in posegi na dojkah
28	Kemoterapevtski in radiacijski pregledi in posegi v onkologiji
29	Neinvazivni, kognitivni in ostali pregledi in posegi, ki niso opredeljeni drugje
30	Slikovne preiskave
31	Pregledi na več organskih sistemih
32	Pregledi ščitnice, nuklearno-medicinska slikovna diagnostika in zdravljenje
33	Konziliarni pregled in konzilij
34	Pregledi in postopki v klinični prehrani

7.6 DOVOLJENO eNAROČANJE

Indikator Dovoljeno eNaročanje določa, ali je za posamezno VZS zagotovljena možnost izvedbe eNaročanja. Te možnosti ima samo določen nabor zdravstvenih storitev (ne velja npr. za kontrolne preglede, ki so pogojeni z zdravstvenim stanjem pacienta ali drugimi kriteriji).

V primeru, da je vrednost indikatorja "DA" ali »DZ«, je za navedeni VZS možno e-naročanje.

Osebnostno, telefonsko ali po pošti se pacient lahko naroči na vse zdravstvene storitve.

Za VZS, ki dovoljuje eNaročanje pa se je poleg tega možno naročiti tudi elektronsko (e-naročilo). Na ta način se lahko naroči pacient sam, ali pa e-naročilo izvede zdravnik, ki tega pacienta napotuje.

Vrednost »DZ« pomeni, da lahko samo zdravnik napotovalec (ne pacient) elektronsko naroči zdravstveno storitev (velja za e-posvete in za zdravstvene storitve, ki zahtevajo prilagojeno določanje izvedbe).

V primeru, da je vrednost indikatorja "NE", možnost e-naročanje ni podprta.

Zdravstvena ustanova mora omogočiti e-naročanje za vse VZS-je, ki jih izvaja, in za katere je po šifrantu VZS dovoljeno e-naročanje. Proces triaže je predpisan s pravilnikom.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	dovoljeno e-naročanje
NE	e-naročanje ni mogoče
DZ	Določi (naroči) zdravnik napotovalec

7.7 PREDMET SPREMLJANJA ČAKALNIH VRST

Indikator določa ali je VZS vključena v spremljanje čakalnih vrst.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev JE vključena v spremljanje čakalnih vrst.
NE	Storitev NI vključena v spremljanje čakalnih vrst.

7.8 NACIONALNO SPREMLJANJE ZUNAJBOLNIŠNIČNIH STORITEV

Indikator določa, ali je VZS vključena v spremljanje zunajbolnišničnih storitev.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev JE vključena v spremljanje zunajbolnišničnih storitev.
NE	Storitev NI vključena v spremljanje zunajbolnišničnih storitev.

7.9 NAČIN NAPOTITVE

Indikator določa ali je potreben dokument za naročanje pacientov ali ne. V primeru, da je potreben, se opredeli vrsta dokumenta.

Vrednost	Opis vrednosti
1	napotitev z napotnico
2	napotitev z delovnim nalogom
3	napotnica ali delovni nalog se ne uporabljata
4	pacient se lahko naroči z napotnico ali brez nje
9	storitev ni predmet naročanja

7.10 ČAKALNA DOBA ZELO HITRO/HITRO/REDNO

Indikator določa najdaljšo dopustno čakalno dobo pri stopnjah nujnosti "zelo hitro" (v dnevih), »hitro« (v mesecih) in »redno« (v mesecih).

7.11 TIP VZS PO eNAROČANJU

Indikator določa tip VZS glede na vrsto eNaročanja.

Vrednost	Opis vrednosti
1	preventivni pregled
2	kurativni pregled*
3	diagnostični postopek
4	terapevtski postopek
5	elektronski posvet
6	nacionalni razpis
7	patronaža

* ločeno se kot samostojen podatek vodi še tip kurativnega pregleda

7.12 TIP KURATIVNEGA PREGLEDA

Indikator določa tip VZS glede na vrsto kurativnega pregleda.

Vrednost	Opis vrednosti
1	prvi
2	kontrolni
3	začetek zdravljenja (ukinjeno v verzijah 11 in 12)
4	videokonferenca

7.13 BLOK ZELO HITRI/HITRI/REDNI

Indikator je namenjen za rešitev eNaročanje. Za posamezno stopnjo nujnosti (zelo hitro, hitro in redno) določa, koliko zaporednih prostih terminov je potrebnih, da se ustvari prvi razpoložljiv termin za prikaz čakalnih vrst. Blok termin je uveden zaradi realnejšega prikazovanja prostih terminov čakalnih vrst. Ta način preprečuje, da bi se zaradi sproščene (odpovedanega) termina prikazal izredni razpoložljivi termin, naslednji prosti termin (za naslednjega pacienta) pa bi bil veliko kasneje. Takšni termini (ugodnejši kot je blok termin) se prikažejo šele ob dejanski rezervaciji izbire izvajalca in vpisu pacienta v čakalno vrsto, kar potem omogoča zapolnitev tudi teh terminov.

7.14 NADREJENI VZS

Indikator opredeljuje, ali je za določeno šifro VZS opredeljena hierarhija. Hierarhija se opredeli na šifrantu VZS in velja za vse zdravstvene ustanove (zdravstvena ustanova ne more opredeliti svoje hierarhije, ampak se lahko samo odloči, ali želi uporabljati centralno hierarhijo ali ne). Sam sistem hierarhije omogoča podrobno razdelitev specializiranih VZS-jev za velike zdravstvene ustanove in njihovo združevanje v skupine, kar naj bi olajšalo uporabo sistema manjšim zdravstvenim ustanovam, ki nimajo tako podrobno specificiranih VZS.

V šifrantu VZS je za določene šifre VZS mogoče opredeliti nadrejeno VZS (nadrejena VZS nima neposredne oznake podrejene VZS). Določena VZS ima lahko več podrejenih VZS, medtem ko ima lahko ena podrejena VZS samo eno neposredno nadrejeno VZS. Možna je opredelitev večkratnega nivoja hierarhije.

Indikator se trenutno ne uporablja.

7.15 STAROST OD VKLJUČNO

Indikator v primeru šifer VZS, ki so določene za specifično populacijo, določa najnižje starosti, pri katerih se lahko opravlja določena VZS.

7.16 STAROST DO VKLJUČNO

Indikator v primeru šifer VZS, ki so določene za specifično populacijo, npr. otroci, določa najvišje starosti, pri katerih se lahko opravlja določena VZS.

7.17 SPOL

Indikator določa morebitno omejitev šifre VZS za določen spol.

Vrednost	Opis vrednosti
1	moški
2	ženska

7.18 AKTIVEN

Indikator označuje, ali je za posamezno šifro VZS dovoljena njena uporaba v zadnji objavljeni verziji šifrantu. Pomeni, da so zdravstvene storitve označene z »da« veljavne, in se aktivno uporabljajo v informacijskih rešitvah, ki uporabljajo šifrant VZS. Za takšne šifre VZS velja, da imajo določen datum začetka veljavnosti in so brez datuma konca veljavnosti. V kolikor je šifra VZS opuščena ali bistveno spremenjena, se označi kot »ne«, in ima navedena oba datuma veljavnosti: začetka in konca. Takšne šifre ostanejo v šifrantu zaradi sledljivosti spremembam in zaradi zagotavljanja spremljanja že obstoječih naročil na šifre, ki niso več aktivne. V eNaročanju za neaktivne šifre VZS ni dovoljeno predpisovanje napotnic in naročanje. Naročila iz obdobja veljavnosti zdravstvene storitve so pri tem veljavna in je možna specialistična obravnava kljub preteku veljavnosti šifre. Čakalne vrste za takšne šifre se prikazujejo dokler obstajajo naročila, kreirana v času veljavnosti teh naročil.

Vrednost	Opis vrednosti
DA	Storitev VZS JE aktivna.
NE	Storitev VZS NI aktivna.

7.19 DATUM ZAČETKA VELJAVNOSTI

Datum začetka veljavnosti posamezne šifre VZS. S tem dnem se šifra VZS prične uporabljati do preklica.

7.20 DATUM KONCA VELJAVNOSTI

Indikator določa datum prenehanja veljavnosti šifre VZS. S tem dnem šifra VZS ni več veljavna in se ne uporablja več.

7.21 OPOMBE

Morebitne opombe. Za določene radiološke šifre VZS je v tem stolpcu navedena ZZZS RDP koda zdravstvene storitve.

7.22 NAPOTOVALEC

Indikator omejuje nabor šifer VZS, s katerimi razpolagajo zdravniki primarne zdravstvene ravni.

Vrednost	Opis vrednosti
1	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine in pediater na primarni ravni
2	storitev lahko izbere ginekolog na primarni ravni
3	storitev lahko izbere zobozdravnik na primarni ravni
4	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine na primarni ravni
5	storitev lahko izbere pediater na primarni ravni
11	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater, ginekolog in zobozdravnik na primarni ravni
12	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater na primarni ravni in ginekolog na primarni ravni
13	storitev lahko izbere zdravnik splošne/družinske medicine, pediater na primarni ravni in zobozdravnik na primarni ravni

8. BELEŽENJE SPREMEMB

Spremljanje vseh opravljenih sprememb v Šifrantu VZS je ključno za pravilno vzdrževanje in delovanje šifranta VZS. Vse spremembe se vodijo od vzpostavitve šifranta VZS naprej in so zavedene na zavihku »Spremembe«.

Parametri / stolpci za beleženje opravljenih sprememb:

8.1 VERZIJA

Vpisana je verzija Šifranta VZS, pri kateri pride do določene spremembe.

8.2 VELJA OD

Vpisan datum (dd/mm/llll) začetka veljavnosti spremembe.

8.3 SE NANAŠA NA STORITEV

Zabeležene so vse šifre zdravstvenih storitev, ki so spremenjene, dodane ali ukinjene.

8.4 OPIS SPREMEMBE

Opis spremembe je kratek in jedrnat opis nastalih sprememb.

8.5 KATEGORIJA SPREMEMBE

Za vsako spremembo je potrebno navesti eno izmed vrednosti kategorij sprememb.

1. Opuščena šifra VZS - Šifra VZS je bila opuščena, ker je bila zdravstvena storitev, ki jo šifra VZS opisuje, v šifrantu VZS podvojena oziroma je bila vsebinsko umeščena znotraj druge šifre VZS, ali ni več potrebe po šifri VZS (šifra se ne uporablja).

Postopanje uporabnika: Čakalni seznam, povezan z opuščeno šifro VZS, je treba povezati z vsebinsko ekvivalentno šifro VZS. Na ukinjeno šifro VZS pacientov ni mogoče naročiti, prav tako ni več čakalnega seznama za to zdravstveno storitev. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 14 dni.

2. Sprememba vsebine šifre VZS - S spremembo imena šifre VZS se je spremenila tudi predvidena vsebina šifre VZS. Nekatero zdravstveno storitve še vedno spadajo pod to šifro VZS, druge več ne. Za slednje je praviloma ustvarjena nova VZS šifra oziroma spadajo pod šifro VZS, ki je v šifrantu že obstoječa.

Postopanje uporabnika: Izvajalci ne spreminjajo čakalnih seznamov za nazaj - od uveljavitve nove verzije šifrantu VZS naročajo paciente glede na novo ustvarjene šifre VZS. Od verzije 6.2 naprej velja, da se vsebina šifre VZS spremeni lahko samo v smislu razširitve obsega zdravstvenih storitev, ki so vključene vanjo. Zdravstvene storitve, vključene v določeno šifro VZS, se ne sme zožiti. V takih primerih je potrebno deaktivirati šifro VZS, katere vsebina bi se zožila, in vzpostaviti novo šifro VZS. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 14 dni.

3. Nova šifra VZS – Nova šifra VZS je sprejeta po potrditvi RSK ali SZD, ZZS in MZ.

Postopanje uporabnika: V kolikor je uporabnik čakalne seznime zdravstvenih storitev, ki jih opisuje novo ustvarjena šifra VZS, že povezal z obstoječimi šiframi VZS, naj jih po uveljavitvi nove verzije šifrantu VZS poveže z novo ustvarjeno šifro VZS, če ta zdravstvene storitve opisuje bolj ustrezno. Prehodno obdobje za uveljavitev spremembe na lokalnem nivoju je 7 (14) dni.

4. Preimenovana šifra VZS - spremenjen naziv šifre VZS. Sprememba je slogovna - vsebina šifre VZS se ne spremeni. Dodatno ukrepanje s strani uporabnika ni potrebno. Izvajalci zdravstvenih storitev morajo biti obveščeni o spremembi.

5. Sprememba v drugih poljih - Sprememba je tehnične narave – npr.: način napotitve, tip VZS po eNaročanju ipd. - vsebina šifre se ne spremeni. Dodatno ukrepanje s strani uporabnika ni potrebno.

Opis kategorije sprememb se nahaja tudi v zavihku.

9. PROTOKOL SPREMINJANJA ŠIFRANTA VZS

Delovna skupina NIJZ je pripravila Protokol posodabljanja šifrantu VZS, v katerem je planirano posodabljanje šifrantu VZS dvakrat letno. Po potrebi se izvedejo dodatne, manjše korekcije šifrantu VZS za zagotavljanje nemotenega delovanja zdravstvenih storitev. Trenutna verzija Protokola je dostopna na spletni strani NIJZ.